

LEONAS DIDYSIS

HOMILIJA APIE VIEŠPATIES GIMIMĄ

Siūlome perskaityti pirmąją šv. Leono Didžiojo homiliją apie Kristaus gimimą. Šventojo popiežiaus mokymas susideda iš trijų pagrindinių dalių: pakvietęs tikinčiuosius visuotiniam džiaugsmui, pontifikas paaiškina, kokių būdu Viešpats nugalėjo mirties išradėją – demoną; po to nelengva, bet aiškia teologine kalba atskleidžia, kaip dviejų prigimčių sąjunga viename Kristaus asmenyje žmonijai atnešė tinkamą gydymą; galiausiai jis kviečia visus atgimti naujam gyvenimui, ragindamas žavėtis Dievo darbu ir Kristaus pergale, visur regint Dievo gerumo ženklus ir akstiną būti laimingu.

1. Šiandien, mylimieji, gimė mūsų Išganytojas – džiaukimės! Būtų bedieviška liūdesiui suteikti prigimtinę teisę ten, kur gimė gyvenimas. Sunaikinęs mirtingumo baimę, šis gyvenimas mums teikia pažadėto amžinumo džiaugsmą. Nė vienas nėra atskirtas nuo dalyvavimo šiame džiaugsme, džiugesio priežastis yra viena ir visiems bendra. Juk mūsų Viešpats, nuodėmės ir mirties nugalėtojas, neradęs laisvo nuo nuodėmės nė vieno, atėjo išlaisvinti visų. Tegų šokinėja iš džiaugsmo šventasis, nes jis prisiartinio prie dangaus atlygio. Tedžiūgauja nusidėjėlis, nes yra kviečiamas priimti atleidimą. Tepabunda pagonis, nes yra kviečiamas gyvenimui.

Dievo Sūnus gi, atėjus laiko pilnatvei, kurią nustatė neištiriama dieviškojo sprendimo gelmė, prisiėmė žmogaus prigimtį, kad ją sutaikytų su jos autoriumi, idant mirties išradėjas –

demonas, būtų nugalėtas per tai, ką jis nugalėjo. Šioje už mus pradėtoje kovoje susikauta pagal aukštą ir nuostabų lygybės įstatymą: su aršiausiu priešu visagalis Viešpats susigrūmė ne savo didybe, bet mūsų mažumu, priešpriešindamas jam mūsų žmogiškąjį pavidalą ir prigimtį, prisiimdamas mūsų mirtingumą, tačiau neturėjęs jokios nuodėmės. Juk šiam gimimui yra svetima tai, kas sakoma apie visus: „Niekas nėra švarus, net vaikas, kurio amžius vos viena diena“ (*Job 14, 4–5*). Tad šiame išskirtiniame gimime nėra nieko iš kūno geismo, niekas [jame] neišplaukė iš nuodėmės įstatymo.

Iš Dovydo giminės išrinkta karališko kraujo mergelė, pašvęstose įščiose pašaukta nešioti šventą dievišką ir žmogišką ūglį, prieš pradėdama kūne, pradėjo jį prote. O kad, nesuvokdama dieviško ketinimo, neišsigastų neregėto stebuklingo pradėjimo, Angelo žodžiai jai pranešė, kad [pradėjimas] joje įvyks veikiant Šventajai Dvasiai. Todėl netrukus tapsianti Dievo motina nemanė būsianti pasmerkta netyrumui. Kodėl turėtų netikėti gimimo naujumu ta, kuriai pažadėtas Aukščiausiojo galios veiksmingumas? Ką tik įvykusio stebuklo liudijimas net sustiprino jos tikėjimą, o nelauktas Elzbietos vaisingumas tai įrodė. [O šitai duota], kad nebūtų abejojama, jog davęs nevaisingajai galimybę pradėti duos tai ir mergelei.

2. Tad Dievo Žodis – Dievas, Dievo Sūnus, kuris pradžioje buvo pas Dievą, per kurį visa atsirado ir be kurio neatsirado nieko (*Jn 1, 3*), kad išlaisvintų žmogų iš amžinos mirties, tapo žmogumi. Prisiimdamas mūsų būklės menkumą, nesumažėjęs jo didybei, likdamas tuo, kas buvo, prisiimdamas tai, kuo nebuvo, jis sujungė tikrą vergo pavidalą (*Fil 2, 7*) su tuo, kurį jis turėjo, kaip lygus su Tėvu, taip sudarydamas abiejų prigimčių sąjungą, kad nei žemesnioji nėra sunaikinta tokio pašlovinimo, nei aukštesnioji nesumažėjo dėl tokio prisiėmimo. Abiejų prigimčių išsaugotos savybės suėjo į vieną asmenį, didybė prisiėmė menkumą, jėga – silpnumą, amžinybė – marumą, o kad būtų išpirkta mūsų būklės kaltė, nepažeistoji prigimtis prisiėmė mūsų kenčiančią prigimtį, tikras Dievas ir tikras žmogus sudarė vieną Viešpatį. Vienas ir tas pats Dievo ir žmonių tarpininkas (*1 Tim 2, 5*), kaip to reikėjo mums pagydyti, galėjo mirti viena prigimtimi ir prisikelti kita.

Tad išganingasis gimdymas nesužeidė mergelės nekaltumo. Tiesos gimdymas – jos tyrumo apsaugojimas. Toks gimimas, mylimieji, derėjo Kristui – Dievo galybei ir Dievo išminčiai (*1 Kor 1, 24*), Kristus prie mūsų prisiderino žmogyste ir pranoko dievyste. Jei nebūtų buvęs tikras Dievas, nebūtų atnešęs gydymo, o jei nebūtų buvęs tikras žmogus, nebūtų davęs pavyzdžio. Todėl, gimus Viešpačiui, angelai džiūgaudami gieda *Garbė Dievui aukštybėse* ir skelbia *ramybė žemėje geros valios žmonėms* (*Lk 2, 14*). Jie regi dangiškąją Jeruzalę, sudarytą iš visų pasaulio tautų. Jei dėl šio neišsakomo dieviškojo gerumo darbo taip džiaugiasi aukštybių angelai, tai kaip turi džiūgauti žemumų žmonės?

3. Todėl, brangieji, dėkokime Dievui Tėvui (*Kol 1, 12*) per jo Sūnų Šventojoje Dvasioje, kad jis iš didžios meilės, kuria mus pamilo (*Ef 2, 4*), mūsų pasigailėjo, ir mus, mirusius nusikaltimais, prikėlė gyventi su Kristumi (*Ef 2, 5*), kad jame būtume naujas kūrinys (*2 Kor 5, 17*) ir naujas atvaizdas. Tad nusivilkime senąjį žmogų su jo darbais (*Kol 3, 9*) ir, tapę Kristaus gimimo dalininkais, atsižadėkime kūno darbų (plg. *Gal 5, 19*). Atpažink, o krikščioni, savo orumą, o, tapęs dieviškosios prigimties bendrininku, negrįžk į senąjį žemumą [naująją] prigimtį niekinančia elgsena. Atmink, kokios galvos ir kokio kūno narys esi (plg. *1 Kor 6, 16*). Prisimink, kad ištrauktas iš tamsybių galios esi perkeltas į Dievo šviesą ir karalystę (*Kol 1, 13*). Per krikšto sakramentą tapai Šventosios Dvasios šventykla (plg. *1 Kor 6, 19*). Neišvyk iš savęs savo blogais veiksmais svečio ir vėl nepasiduok demono vergovei. Juk tavo išpirka – Kristaus kraujas (plg. *1 Kor 6, 20*). Jis tave teis pagal tiesą, nes atpirko pagal gailestingumą – jis, kuris su Tėvu ir Šventąja Dvasia karaliauja per amžių amžius. Amen.

Iš lotynų kalbos vertė br. Lukas Skroblas

Šaltinis: „LEON LE GRAND, Sermons, t. I, (coll. Sources chrétiennes 22 bis), Paris, Cerf, 1964, pp. 66–74.